

Πρεβεζάνικα Χρονικά

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, 59-60 (2023)

Μνήμη Γιώργου Ι. Μουστάκη

Λάζαρος Συνέσιος

doi: [10.12681/prch.41295](https://doi.org/10.12681/prch.41295)

Copyright © 2025, Λάζαρος Συνέσιος

Άδεια χρήσης [Creative Commons Αναφορά 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Συνέσιος Λ. (2025). Μνήμη Γιώργου Ι. Μουστάκη. *Πρεβεζάνικα Χρονικά*, 9–12. <https://doi.org/10.12681/prch.41295>

Μνήμη Γιώργου Ι. Μουστάκη

Για τον Γιώργο Μουστάκη πολλοί, σίγουρα, και θα αναθυμηθούν και θα γράψουν πολλά. Όχι μόνον για τη συμμετοχή του στα δράματα, μέσα από τον Εμπορικό Σύλλογο Πρέβεζας, το Λιμενικό Ταμείο και τον Δήμο, αλλά και για τις ατέλειωτες ιστορίες που τόσο παραστατικά αφηγείτο με λεπτομέρειες, για πρόσωπα και γεγονότα, για την ιστορία και τον τρόπο ζωής στις δύο αγάπες του: την πόλη μας, την Πρέβεζα, και τη γενέτειρά του, το Συρράκο, τη γη των προγόνων του.

Αυτές οι δύο αγάπες τον οδήγησαν στη μελέτη και έρευνα της παράδοσης και της ιστορίας τους. Μια ιστορία που ξεδιπλώθηκε σε άρθρα του πολλά, για τον τρόπο ζωής των Πρεβεζάνων και των Συρρακιωτών στα περασμένα και στα νεότερα χρόνια, για τις κοινωνικές, πολιτιστικές, εμπορικές, πολιτικές δραστηριότητές τους· για γεγονότα ιστορικά που διαδραματίστηκαν στους χώρους αυτούς, και όχι μόνο, έγραψε κείμενα που δημοσιεύθηκαν στους *Αντίλαλους του Συρράκου* και στα *Πρεβεζάνικα Χρονικά*, και βέβαια σε δύο πολυσέλιδους τόμους, με τους τίτλους *Τα Πρεβεζάνικα* και *Πρέβεζα & Συρράκο*, που εξέδωσε ο Δήμος Πρέβεζας.

Όσα ακολουθούν αφορούν στον συγγενή –η γυναίκα του ήταν αδελφή της συζύγου μου–, στην καθημερινή του ζωή, κυρίως στον φίλο, πρωτίστως στον άνθρωπο.

Ο Γιώργος Μουστάκης γεννήθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 1929, ημέρα Κυριακή, στην Πρέβεζα, στο πατρογονικό σπίτι της οικογένειας Μουστάκη, ένα τριώροφο κτήριο στην πλατεία Κολοβού, κοντά στον ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου. Γονείς του ήταν ο έμπορος Ιάσων Μουστάκης (1893-1930) και η Μαρία Αναστ. Κατσάνου (1905-1981), και οι δύο από οικογένειες Συρρακιωτών, εγκατεστημένες από τον 19ο αιώνα στην Πρέβεζα. Ο προπάππος του, Κωνσταντίνος, απέκτησε μεγάλη περιουσία, διετέλεσε επίτροπος του ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου, εκλέχθηκε δημογέροντας τρεις φορές και ήταν «ο πρώτος Μουστάκης που γεννήθηκε στην Πρέβεζα, το 1821 [...]» Στα τέλη του 18ου ή στις αρχές του 19ου αιώνα «ήλθε στην Πρέβεζα και άνοιξε μαγαζί ο Συρρακιώτης ράπτης Ιωάννης Πουλιάνος και συνέχισαν τη δουλειά τρεις γενεές απογόνων του μέχρι το 1860. Το παιδί του, ο Κωνσταντίνος, πήρε το επώνυμο Μουστάκης. Εκείνα τα χρόνια όλοι οι άνδρες είχαν μουστάκι, το δικό του πρέπει να ξεχώριζε και του κόλλησαν το όνομα, το οποίο μεταφέρθηκε και στους απογόνους του», όπως καταχωρίζει ο ίδιος (Γιώργου Ιάσονος Μουστάκη, *Πρέβεζα & Συρράκο*, έκδοση Δημοτικής Βιβλιοθήκης Πρέβεζας «Γυμνασιάρχης Χ. Κοντός», Πρέβεζα 2008, 126).

Σε ηλικία 10 μηνών έχασε τον πατέρα του. Δύο χρόνια αργότερα η μητέρα του

Γιώργος Ι. Μουστάκης (1929-2023)

παντρεύθηκε τον Χρήστο Μπάκα, με τον οποίο απέκτησε δύο παιδιά, τη Βέρα και τον Κωνσταντίνο.

Κι ήρθαν τα χρόνια της Κατοχής και του Εμφυλίου. Τότε τελείωσε το Δημοτικό (στο Γ' Δημοτικό Σχολείο της Πρέβεζας) και το Γυμνάσιο, οκτατάξιο τότε ακόμη.

Ο πατριός του έφυγε από τη ζωή το 1949, κι ο Γιώργος ορφάνεψε για δεύτερη φορά. Βρέθηκε 19 χρονών να έχει την ευθύνη της οικογένειας στα δύσκολα μεταπολεμικά χρόνια. Και στάθηκε και γιος και πατέρας κι αδελφός, με αγάπη πολλή.

Μετά το στρατιωτικό, ασχολήθηκε με την τακτοποίηση της περιουσίας, τόσο από τον πατέρα του, αλλά και από τον πατριό του –που αφορούσε στα αδέρφια του Βέρα και Ντίνο– και για αρκετά χρόνια είχε το πρακτορείο της ασφαλιστικής εταιρείας «Η Εθνική».

Φρόντισε πολύ τα αδέρφια του, τα οποία υπεραγαπούσε: τον Ντίνο, ο οποίος έμαθε την τέχνη του χρυσοχόου, άνοιξε κατάστημα και έκανε οικογένεια (σύζυγός του η Ηρώ Κατσαντώνη), και τη Βέρα (σύζυγός της ο Θεόδωρος Κωτσούλας).

Το 1967 νυμφεύθηκε την Κούλα Αθ. Κούρεντα, αδελφή της συζύγου μου, Άννας Κούρεντα, και απέκτησαν δύο αγόρια, τον Ιάσονα, Δρα χημικό μηχανικό, και τον Θανάση, Δρα αρχαιολόγο και εκπαιδευτικό.

Αντιμέτωπος σοβαρότατα προβλήματα υγείας (δύο δύσκολες εγχειρήσεις, στο *Σισμανόγλειο* και στο *Υγεία*). Σε αυτή την περιπέτεια ήμουν από την πρώτη στιγμή κοντά του και δίπλα του, «να του κρατώ το χέρι», στις πρώτες εξετάσεις, στο χειρουργείο, στις βασανιστικές ώρες και μέρες της ανάρρωσης.

Το 1981 έφυγε από τη ζωή η μητέρα του, το 2013 η αγαπημένη του σύζυγος και το 2015 η αδελφή του. Σκληρά χτυπήματα. Πονάνε ιδιαίτερα, όταν χάνεις πρόσωπα πολύ αγαπημένα. Οι πληγές, στο σώμα και την ψυχή, μπορεί σιγά-σιγά να έκλεισαν, άφησαν όμως βαθιά χαραγμένα αυλάκια. Κι ο Γιώργος προσαρμόστηκε στην καινούργια πραγματικότητα –τι άλλο μπορούσε να κάνει;– και η ζωή βρήκε πάλι τον κανονικό της ρυθμό.

Ζωηρό το ενδιαφέρον του για τα πολιτικά δράματα, τόσο τα τοπικά όσο και γενικότερα. Η συμμετοχή του κι οι παρεμβάσεις του ήταν ουσιαστικές, είτε μέσα από θεσμοθετημένα όργανα είτε με έγγραφες παρατηρήσεις, υποδείξεις, προτάσεις, εποικοδομητικό σχολιασμό.

Δεινός περιπατητής, συνέχισε και μετά την περιπέτεια της υγείας του να κάνει πορείες πολλές, στον Παντοκράτορα, στο Καλαμίτσι, στη Μαργαρώνα, στο Ψαθάκι. Και «χαρτογραφούσε» νοερά το κάθε λιοστάσι, το κάθε κτήμα, έψαχνε, ρωτούσε, μάθαινε, κατέγραφε στην ισχυρότατη μνήμη του –σε ποιον ανήκε, από πότε και πώς– όπως ήξερε και την ιστορία κάθε σχεδόν ιδιοκτησίας μέσα στην πόλη.

Με το ίδιο ενδιαφέρον παρατηρούσε, αποδελτίωνε, κατέγραφε στη μνήμη εικόνες, εντυπώσεις, ιστορίες από κάθε μέρος –στην Ελλάδα, στην Ευρώπη, στην Αμερική (όπου ζούσε ο μεγάλος του γιος)– που βρέθηκε σε εκδρομές μαζί με την Κούλα.

Αυτές τις ιστορίες, που έφθαναν σε βάθος χρόνου, περπατώντας ή πίνοντας τον καφέ, στου *Ζόγκαρη* ή στον *Γλάρο*, τις αφηγείτο στην παρέα με εκείνο τον χαρα-

κτηριστικό δικό του τρόπο, λες και συμμετείχε ο ίδιος σε κάθε μια απ' αυτές, κι ας είχαν γίνει σε χρόνια περασμένα. Οι ιστορίες ήταν πολλές και, πέρα απ' τα τοπικά, αφορούσαν σε γεγονότα πολιτικά ή γενικότερα, σε πολέμους, σε πρόσωπα του δημόσιου βίου, της τέχνης, των γραμμάτων, της επιστήμης. Κι όλα τα ιστορήματα αυτά, με κάποιον περίεργο τρόπο, είχαν αφορμή για να ειπωθεί ένα γεγονός ή να γίνει αναφορά σε κάποιο πρόσωπο που συνδεόταν με την Πρέβεζα.

Τα χρόνια όμως πέρασαν κι άφησαν το φορτίο τους βαρύ στους ώμους του. Οι δυνάμεις του μειώνονταν, σταδιακά οι πορείες σταμάτησαν, οι περίπατοι εγκαταλείφθηκαν, από το καφέ στου *Ζόγκαρη* πήγαινε σε εκείνο του *Γλάρου* και μετά σε αυτό του *Σαμέρα*, το καθένα από αυτά όλο και πιο κοντά στο σπίτι, ώσπου πια τα πόδια του δεν τον βαστούσαν ούτε γι' αυτά τα λίγα μέτρα.

Το ενδιαφέρον του για τα κοινά έμενε άσβηστο. Ζήτησε και τον πήγαν και ψήφισε στις εκλογές της 21ης Μαΐου 2023. Δύο μήνες αργότερα, ένα μικροατύχημα μέσα στο σπίτι τον οδήγησε στο νοσοκομείο. Ήταν η αφορμή για το «μεγάλο ταξίδι». Και το Σάββατο 29 Ιουλίου 2023 έκλεισε και ο δικός του κύκλος.

Για δεκαετίες πολλές τον Γιώργο τον έζησα και τον αγάπησα και ως συγγενή στενό και ως φίλο καλό. Κι έτσι τον κρατώ κοντά μου. Ο Γιώργος Μουστάκης έφυγε κι άφησε το δικό του αποτύπωμα: ένας γνήσιος Πρεβεζάνος, που τίμησε τις ρίζες τις προγονικές, που αγάπησε τον τόπο του και τους ανθρώπους του. Την αγάπη του αυτή την άφησε να διαχυθεί και μέσα από τα γραπτά του και μέσα από τις αφηγήσεις του. Έτσι θα τον θυμόμαστε. Και θα τον αγαπάμε.

Α. Σ.